

„Kova“ Box 486

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
 LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:		
metams	„	2.00
pusmečiui	„	1.00

ADRISAS:
 1418 So. 2-nd Street.
 Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 21 Philadelphia, Pa. 31 Gegužio (May) 1907 m. Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Nuo Redakcijos.

Pereitas numeris turi skaitytis 20-tas, o ne 20-21, kaip tai per klaidą yra padėta.

Gegužės 23 d. gavome iš Europos nuo Liet. Soc. Dem. Partijos Centro Komiteto šitokį telegramą:

«Tuojaus siųskit pinigus. LSDP. C.K.»

Aukas, kaip žinoma, drg. širvydas jau išsiuntė. Bet matomai ne taip apie susirinkusius pinigus prisimena, kaip apie naujas aukas. Matyt, svarbi valanda artinasi. Sukruskim!

Revoliucijos dainos su gaidomis jau paduotos į spaudą ir netrukus išeis.

Nuo Administracijos.

Per berželio (June) mėnesį paskiriame dovanas «Kovo» skaitytojams ir platintojams arba skaitytojų rinkėjams. (Žiur. toliau).

«Kovo» agentai teatkreipia akį į mūsų atsisaukimą, tilpusį šiame numeryj.

„Negeistinu piliečiu“ byla.

„UNDESIRABLE citizens“, — «negeistini piliečiai»... Taip neseniai Amerikos prezidentas Roozeveltas pavadino Haywood'ą, kurs sykiu su kitais draugais — Moyeriu ir Pettibone'u, — apkaltas Idahos valstybės kalėjime. «Negeistini piliečiai» dėlto, kad kaltinami už buvusiojo Idahos gubernatoriaus Steunenbergo užmušimą, tiktai kaltinami, bet da jų kaltė nė kiek neprirodyta, ir kada turi but ji prirodyta, kada artinasi jų bylos atidarymas, tada prezidentas pakursto «savo» tautą, kad ji, savo nuomone, paremtų kapitalistiškai-respublikonišką teismą, — teismą, susidedantį iš tų pačių kapitalistų bernų, kurie tuos vyrus vogtinai išvežė iš Colorados į kitą valstybę, kas yra priešais Jungt. Valst. konstituciją, ir ten uždarė juos į kalėjimą, o prezidentas Roozeveltas ir aukščiausiasis Jungt. Valst. teismas už tą konstitucijos mindžiojimą nepavadino jų — savo sėbrų — «negeistiniais piliečiais». Kaip paskiaus socijalistų laikraštija tai išrodė, tai to pagrobimo tikslu buvo

— nežinioms nužudyti Moyerį, Haywood ir Pettibone, nes tokiu budu manė išuaukįsį paremtą ant socialistiškų pamatų, taigi — baisią kapitalistams, Vakarų Kalnakasių Federaciją, kurios vadovais buvo anie vyrai (Moyer — pirmsėdis, Haywood — sekr., Pettibone — šiaip sąnarys).

* * *

«Negeistini piliečiai» ir teisingai, nes jokia byla nereikalavo tokios valdžios apydauros, kad šitų piliečių: miestas Boise aplinkui ir viduje apstatytas kareivių sargyba, o pati teismo trioba tam tyčia pasamdytais drąsiais ir įžuliais miesto padaužoms — visi apginkluoti, na, ar tai geistinas dalykas tokiam visasvietinės santaikos darytojui prez. Roozeveltui, kurs nuramino neseniai Kubą, įdėjęs ją į Amerikos kapitalistų kišenių, o kiek seniaus sutaikė Rusiją su Japonija ir kaip toks garsus ramybės darytojas gavo «tarptautiškąją» Nobelio dovaną; tai jis pralenkė, santaikos darbe, ir patį Rusijos carą, nors šisai pirmas yra užmanęs tą tarptautiškąją santaiką, kuomet da Roozevelto nė girdėti nebuvo girdėt. Roozeveltas jautė, kad reikės pradėt mobilizuot kariumenę su šautuvais ir su armatoms, kaip tik prasidės Moyerio-Haywoodo byla, todėl gi jis da labiau, negu paprastai, iškišęs dantis pasakė: «Negeistini toki piliečiai!»

* * *

Prisirergus gerai Idaho valdžiai, užgynus mieste Boise daryt viešus susirinkimus ir sakyt prakalbas, pastačius visur sargybą, gegužės 9 dieną prasidėjo Haywoodo byla. Jį atvedė į teismą per užpakalines duris, apstatytas gera sargyba, kad negalėtų su kuo nors pasimatyt. Jį kaltina už užmušimą gub. Steunenbergo, kuris 1903 metais krito, trukus tam tyčia užtaisytai bombai; kiti gi jo draugai kaltinami už dalyvavimą tame suokalbyje.

Visas tas apkaltinimas ikišiol remiasi ant garsaus šnipo Mc Portlando, kuris išgavo iš vieno kalnakasio, Orchardo, «prisipažinimą» apie tą suokalbį. Kitokių liudininkų skundikų pusė neturi; rods, turėjo ar du ukininku, kurie «neturį laiko» atvažiuot, vieną policijantą ir da vieną kokį ten «ligonį». Paskiaus, vienok, apsidairę į savo apielinkės sargybą, pasidarė drąsesniais ir prizadėjo pristatyti 150 liudininkų. Tai busią kasyklų savininkai milijonieriai, Pinkertono šnipai, policija, kareiviai ir tt.

Apkaltinamuosius gina garsūs ir simpatiški advokatai: James Murphy iš Denver (Colorados), nuolatinis kalnakasių sąjungos advokatas; E. Richardson; C. Darrow iš Chicagos; F. Miller iš Spokane, Wash.; J. Nugent iš Boise, Idaho. Iš kaltintojų pusės — advokatai Hawley, Van Dayn ir Jungtinių Valstybių senatorius Borah, kurs neseniai tapo sugriebtas po draug su kitais didžiūnais «tautiškoje» vagystėje, t. y. jis vogė tautos arba valdžios žemę.

* * *

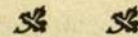
Yra prirodoma, kad Haywoodo nebuvo Idaho, kuomet Steunenbergas buvo užmuštas. Kaltinamųjų perkratinėjamas visas gyvenimas ir užmetamos išmislytos niekdarystės. Kapitalistų laikraščiai ypatingai tame pataruauja. «Chicago Jour-

nal» istoriškai prirodė Moyerio kriminališkumą: jis atrado, kad Moyeris jau 1885 m. buvo nubaustas sėdėti vienus metus kalėjime. Tik nelaimė, kad tas nubaustasis vienur policijos knygoje užrašytas kaip Charles S. Meyer, kitur Charles S. Moyer, bet dabar apkaltintasis vadinasi Charles H. Moyer; beto pats Moyeris prirodo, kad jis tais ir kitais metais dirbęs Vakarų valstybėse kasyklose, ką patvirtino, pagalios, ir pats kasyklų savininkas. Ant Pettibone'o teipgi užmeta nebutus praeties kriminališkumus. Tai tikslas — kaip nors užtaisyt visuomenės nuomonę priešais apkaltintuosius, kad geriaus pasisektų kapitalistų valdžiai prašalint «negeistinus piliečius». Nežinioms tai padaryti nepasisekė, o visuomenei žinant ir užjaučiant, negalima stačiai nužudyt, nes tai gali atsirast da daugiau «negeistinių piliečių» ir pakelt «negeistiną» audrą... Jau ir beto ta audra — revoliucija grumzdžia iš visų pusių, ir kapitalistams ir jų valdžioms knieta galvoje, kaip ją prašalint neprašalinus jos priežasčių ir sumanė išardyt «negeistinių piliečių» sąjungas — darbininkų sąjungas ir partijas. Aiškus kapitalistų suokalbis prieš darbininkus. Toki suokalbiai ne naujiena. Apie tai skaitytojai jau pereitam «Kovos» numeryj skaitė. Čion reikia da paminėt kalnakasio Roberto Hulser liudijimą, duotą po prisiega. Jis liudija, kad 1903 m. rugpiučio mėn girdėjęs, kaip kasyklų užveizda Cornosh prasitaręs į janarolą Hulsyea: «Paėmėme Moyerį ir nu-daigosime jį». Prie to priduręs kasyklos išmokėtojas (pymaster) Travell šiteip: «Jan turime pinigų ir privalome Moyerį prašalint nuo kelio ir suardyt kalnakasių sąjungą (uniją)». Janarolas ant to atsakęs: «Gerai, viską tamistom padarysiu, ką tik galėsiu».

Haywoodo. Moyerio ir Pettibone byla tai visų Amerikos darbininkų byla. «Negeistini piliečiai» tai ne tik tie trys vyrai, bet ir visi Amerikos susipratusieji darbininkai. Dėlto visi darbininkai ir žiuri atydziai ir seka tos bylos bėgį ir su energija pretestuoja prieš kapitalo valdžios niekšybes, kurios juo biauressnės, kad gudriau negu cariško despotizmo supinamos...

Ateina baisi valanda šiai «laisvajai» šaliai: tosios kapitalo niekšybės stumte stumia kiekvieną dorą žmogų į eiles «negeistinių piliečių», kurie už teisybę, laisvę ir lygybę pasirengę galvas padėt.

«Negeistinių piliečių» byla tai viena iš didžiausių bylų, kurios kada nors buvo Amerikoje; rodos, ji už visas didesnė, nes ženklina sociališkosios revoliucijos pradžią...

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA TREČIA.

4. Kaip socijaldemokratija žiūri į draugijos klausimus.

(Tąsa).

V IENKART su tolesniu ju šeimynos besiplėtojimu darėsi permainos turtų išdirbystėje: pradėta geriaus apdirbti metalus [geležį, varį ir tt.] pradėta dirbti žemę, pradėta aus-

ti įvairius audimus drapanoms ir tt. Visus tuos darbus atlikdavo vyrai. Sulyg tuo, kaip vyriškis turtų išdirbystėje ir sutaupojime pradėjo užimt didesnę vietą, vis labiau ir labiau kilo klausimas: kam tatai priklauso? Vyriškis priklausė prie kurios nors genties ir per tai viskas, ką jis igydavo, teipgi tai genčiai prigulėdavo. Bet to vyriškio vaikai, — dėlto, kad gyvavo motinos tiesa, — priklausė prie kitos genties, išskumui prie tos, iš kurios jis vedė pačią. Išėidavo teip, kad vyriškis turėdavo palikt visą savo turtą ne savo vaikams, o tik seserims, motinai, marčioms ir tt. Jojo vaikai ir pati negalėjo būti jo paveldėjais. Vyriškis darbininkas, užlaikantis šeimyną, igijęs koki turtą, pradėjo lošti draugijoje vis didesnę ir didesnę rolę. Dėlto motinos tiesa galų gale turėjo būt panaikinta, ir jos vietą turėjo užimti priešinga paveldėjystės (ipėdininkystės) tvarka: buvo įstatyta tėvo tiesa. Kaip tiktai tas atsitiko, — Engels tą vadina viena didžiausiųjų revoliucijų, žinomų pasaulės istorijoje, — tai jau «visuotinas moteriškės pralaimėjimas pasirodė įvykusių faktų», ir josios išsiliuosavimas galėjo atsitikti tiktai permainius ekonomiškomis sąlygomis.

Tėvo tiesai pasilikus įstatymu, valdžia šeimynoje visiškai perėjo į vyriškio rankas, ir tiesų tvarka [sistema], išsiplėtojusi paskiaus, aiškiai parodo tą neperžengtiną tėvo valdžią. Aiškiausiai ta valdžia apsirėikia Rymo įstatymuose, sulyg kurių šeimos galva, patriarka, buvo viešpačiu, turinčiu neapribuotą valdžią ant visų šeimos narių. Lotynų žodis *famulus* reiškia vergą, tarną ir šeimyną—«familija» reiškia kurio nors patriarko vergų krūvą (vergiją). Bet vienkart su tuo buvo įvesta porų neperskirtinumas. Motinos tiesai gyvuojant klausimas apie kudikio tėvą niekam nerūpėjo, o dabar jis pasidarė gana svarbiu. Jeigu seniaus buvo nesunku prirodyt kudikio paėjimą, tai dabar tas pasidarė negalimu daiktu. Šitasai dalykas turėjo remtis pilninteliai ant doriško persitikrinimo: vyriškis turėjo tikėt savo pačios ištikimui [tikėt, kad kudikis jo, o ne kito], o kadangi tai buvo anaipol negalima, tai moteriškė tapo tikra verge vyro, kuriam pilnai priklausė. Moteriškė tapo pavergta dėlto, kad vyriškis gamino turtus. Kaip tiktai atsirado ypatinga (privatiška) turtų nuosavybė, tai yra — kada turtai pradėjo priklausyt tam, kas dirbo, tuojaus moteriškė pateko į vergiją, dėlto, kad nedirbo. Štai tai šitas šliubo pavidalas užsiliko ir iki šiam laikui.

Bet jau ir šiandieninėje draugijoje mės matome laipsnišką naujos šliubo formos išsivystymą. Jeigu da visai neseniai romansuose [apysakose] aprašinėjo moteriškę kaipo silpną, meilę balandėlę, burkuojančią, bet nieko neveikiančią, tai mės matom, kad paskutiniais laikais moteriškei ištikrųjų tenka visai kitas uždavinys ir — o stebūklai! — uždavinys, niekuo nesiskiriantis nuo vyro uždavinio. Suprantamas dalykas, kad aš tai sakydamas nestatau pavidžiū buržuazijos moteriškę, tasias aristokratiškiasias ponias, kurių visas gyvenimo uždavinys tame, kad būtų meilios ir puikios, o tiktai kalbu apie moteriškę iš žmonių (liaudies). Moteriškė darbininkė tai ne kvepenčioji kvietkelė, o tik ypata, kovojanti už savo būvį, gyvenanti kaip ir vyras darbininkas iš savo rankų darbo. Ir kuomet tos rankos paliauja dirbė, kuomet spėkos jų dingsta, ji jė teip pat pasijunta ant gatvės, skurde, teip pat turi savimi padidint atsarginę pramonės armiją, kaip ir darbininkas-vyriškis. Sentimentališkiejie iš buržuazijos tarpo svajotojai mato šitame dalyke didžiausią moteriškės nelaimę. Josios gražios rankutės, josios malonus veidas sustorėja, išnyksta jos formų apvalinumas, ji sublogsta ir tt. Bet tai be reikalo tie ponai mato tame moteriškės nelaimę: ištikrųjų tai josios didžiausia laimė, nes tai veda ją prie laisvės. Moteriškė šiandien stojasi savaranke teip pat, kaip ir vyriškis, dėlto, kad ji daugiau nėra priversta žiūrėti į šliubą, kaip į vienintėlį savo apsisaugojimo būdą. Ji pradeda dabar reikalaut sau lygių tiesų su vyriškiu, o pirmiaus ji neturėjo jokių tiesų, nes ji nieko neuždirbdavo. Dėlto tai galima sakyti, kad šliubai, kurie

dabar bus imami, bus ištiesų tuo, kuo juosius teip tankiai parodo šiandien be jokio pamato — liuosa sutartimi tarp dviejų sau lygių pusių.

(Toliaus bus).

KLERIKALŲ BIČIULIAI.

NĖKUOMET mūsų demokratai neparodė tiek karščio ir darbštumo, kaip pastaruojų laiku. Sunku buvo tikėtis, kad šalti net karščiausiu revoliucijos metu demokratai dabar reakcijos laiku pradės teip karščiuoti, parodyd tokį nepaprastą jiems darbštumą, kad net paliks lietuvių atžagareivių vadovais. O betgi teip atsitiko. Kur pirma «Šaltinis» su savo silpnusiu bendru «Nedėldienio Skaitymu» vienas viešpatavo, ten šendien «Lietuvos Ukininkas», «Šaltinių» pralenkęs, jo rolę pasiėmė. Kur pirma kunigai su jiems tinkamu įnirtimu, piktybe ir pagieža koliojo, šmeizė ir leido nesąmoningiausias paskalas ant socialdemokratų, by tik juos nužeminti žmonių akise, ten šiandien Lietuvos demokratai, parodę nepaprastą jiems karštį, paėmė viršų ir paliko vadovais atžagareivių koncerto prieš socialistus. Demokratų laikraštis «Lietuvos Ukininkas» toli pralenkė savo naajuosius bičiulius: «Vilniaus Žinias», «Nedėld. Skaitymą» ir net patį «Šaltinį», nes nė vienas iš šių nebuvo pripildęs pusę numerio socialistų šmeizimais, kaip tai padarė «Liet. U—kas» numery 10, o ypačiai 9.

Bet apribotas žmonių proto išmislumas. Pralenkę klerikalus demokratai tačiaus nieko naujo ant socialdemokratų neišgalvojo, bet pasileido eiti slidžiu savo pirmtakų keliu. Demokratai «Liet. U—ke» kovoja su socialdemokratais lygiai tokiais—pat įrankiais kaip klerikalai «Šaltiny». Atrasi jame ir neteisingas paskalas, kaip antai buk Lietuvos socialdemokratai nieko neleidžia prieiti prie Kauno gub. atstovų dumo, ir aiškia neteisybę — buk Austrijos ir Vokietijos lenkų atstovai socialdemokratai susitelkia vienon kuopon dagi su atžagareiviais. Atrasi ir pasityčiojimus ant paskalų paremtus, kaip straipsnis «Ačiū Dievui atsirado!» (N 9) tyčia tarsi iš «Šaltinio» perspauzdintas. Yra ir skeibimas (N 11, psl. 67), buk dumo, socialdemokratai «su Kruševanu ir jo sėbrais sustatę kompaniją», arba buk socialdemokratai atėjo į dumą tik «žiūrėti», ir daug panašių rašinių.

Bet mūsų demokratai susibičiuliavę su klerikalais, ir pilnai pasisavinę jų kovos įrankius, kiek tiek ištobulino taktiką. Kuomet klerikalai koliojimui socialistų naudojosi vien tik savo klerikališkaisiais laikraščiais, rašė vien savo vardu, demokratai nepasikakino vienu «Liet. U—ku». Vienas iš demokratų partijos stulpų (Vilniškis) įstojo į klerikalų laikraščio «Vilniaus Žinių» redakciją ir kaip įmanydamas kolioja socialdemokratų «Vilniaus Žiniose», o jo draugai kiti demokratai tą pat daro «L. U—ke» ir didesnei savo žodžių svarbai nurodo «Vilniaus Žinių» straipsnius, savojo žmogaus rašytus*), žinoma užtylėdami, kad tai rašo teipogi jų, demokratų

*) Žiūrėk „Uk—ko“ N.10, psl. 157.

partijos stulpas. Teip demokratai tveria, anot jų, visuomenės nuomone.

Bet mūsų laikais nepatogu pasirodyti atviru klerikalų — atžagareivių sėbru. Šitai jaučia mūsų demokratai ir ne nori atvirai savo bičiulystės prisipažinti. Nors visiems aišku, kad demokratai kovoj su pirmeiviais socijaldemokratais pučia vieną dudą su klerikalais, nors «Vilniaus Aušros»**) įsteigiamame susirinkime demokratai susitarę su klerikalais nepriėmė į draugijos narius kelių socijaldemokratų, nes tai negeistina jų naujiems draugams kunigams, kurių net du išrinko į draugijos valdybą ir tuomi suteikė «Viln. Aušrai» aiškia klerikaliską pakraipą. Nors pastaruoju laiku negalima pastebėti skirtumo tarpu «Liet. U-ko» ir «Šaltinio», tačiau demokratai viešai netik skelbiasi nieko bendro su klerikalais neturį, bet dagi stengiasi nuduoti klerikalų priešais. Iš mažučiu su savo naujaisiais bičiuliais nesusipratimų jie tyčia stengiasi vezimą priskaldyti («U-kas» N 11), kad įvesti visuomenę į klaidą ir neleisti jai pastebėti demokratų su klerikalais susibičiuliavimo. Gal demokratams dar ilgai butų sekęsi visuomenę klaidoj laikyti, kad jų naujieji bičiuliai nebutų pasiskubinę jiems ličiną nuo veido nutraukti. «Vilniaus Žinių» N 55 kunigas Tumas bepeikdamas socijaldemokratų pagyrė klerikalų bičiulius demokratų, pažymėdamas, kad demokratai «palinko į gerąją pusę», kad «padavė ranką» klerikalams ir tt. Nors demokratam nemalonus tokis atviras prisipažinimas, tačiau «U-ke» jie neprotestuoja, nes tuomi įneštų nesutikimą į bičiulių kompaniją. Neprotestuoja, bet tyli tikėdamas, kad niekas nepastebės neatsargaus jų bičiulių atvirumo.

M.....is.

Lietuvos socijaldemokratu partija.

(Tąsa).

III.

DIDELI areštai ir persekiojimai nusilpnino mūsų partiją, ap sunkino ir suvėlino Lietuvos darbininkų susipratimą, bet jų judėjimo nenustabdė. Vargai ir prispaudimas stūmė į kovą vis didesnes darbo žmonių minias; socializmo mokslas vis labiau platinosi; neįkliuvę į valdžios nagus ir nauji draugai vis drąsiau ir pasekmingiau dirbo. Studentai-lietuviai ir šiaip mūsų besimokinančioji jaunumenė vis labiau nujautė reikalingumą kovos su caro valdžia ir su visa dabartine tvarka, vis labiau linko prie socializmo. Kuomet pirma giliau už kitus mūsų inteligentus Maskvos studentai socializmo moksluos buvo prasilavinę ir jo naudai dirbė, dabar peterburgiškieji juos pralenkė ir karštai puolė prie darbo, išleisdami knygeles *Ar dabar yra baudžiava?*, *Trumpa Prancūzų Revoliucijos Istorija*, rinkdami ir aukuodami pinigus partijos naudai, šviezdami lietuvius darbininkus Peterburge ir Lietuvoje, kurstydami jaunumenę prie darbo. Jų pavyzdį sekė kai kurie maskviečiai ir dorpatiečiai studentai, Mintaujos, Liepojaus, Rygos, Šiaulių, Senapilės ir kitų gimnazijų mokiniai. Padėjo jiems ir užsieniuose mokslus einantieji lietuviai.

**) Teip vadinas neseniai įkurtoji Vilnių bendrovė apėvjetimui platinti.

Taigi tad jaunumenė, 1899 m. partijai puolus, šoko ją kelti, rinkti ir rišti senuosius išsiblaškiusiuosius draugus, megzti naujus ryšius, rengti knygeles, tarties dėl laikraščių leidimo, kurie buvo nustoję eiti. Ačiu josios rūpestingumui ir uolumui už 2-3 metų viškas ne tik atitaisyta buvo, bet da-gi paplatinta ir pagerinta. Vilniuje ir Kaune, kur tuo laiku buvo išivyravusios kitos socialistų partijos, ypatingai vadinamoji «Lenkų socialistų partija», ir pritraukusios prie savęs nemaža buvusiųjų Lietuvos socijaldemokratų partijos narių, vėl buvo atnaujintos mūsų partijos kuopos, sąjungos, kasos; ji vėl vedė streikus, jos vardas vėl kilo darbininkų akyse. Jos knygelės apšėdai platinosi Šiauliuose, paskui Panevėžyje ir kitur. Už kelerių metų įsikūrė jos organizacijos Rygoj, Liepojuj, kur lietuviai darbininkai ir anksčiau kartu su latviais kovoję su kapitalistais. Partijos reikalams šiaip-taip susitvarkius, sausio mėn. 1902 m. atsibuvo jos *V susivažiavimas* (I buvo 1896 m.), kuriame partijos vedėjai susitarė link tolimesnių darbų ir pasiskyrė juos kas sau; apie partijos atgijimą ir suvažiavimą Centro Komitetas (partijos vyriausybė) apskelbė paskui atsišaukime lietuvių ir lenkų kalba, išplatintame Vilniuje, Vileikoje, Kaune, Šiauliuose, Liepojuje. Atsigavus partija vėl pradėjo leisti laikraščius. 1901 m. pasirodė lietuvių kalboje «*Darbininkų Balsas*», kuris išpradžią kartais tikėtai, paskui kas du mėnesiu, 1905 m. kas mėnuo ėjo [visu nuo 1901 ligi gegužės 1906 m. išėjo 36 numeriai]; kiek vėliau atsirado ir lenkų kalboje «*Lietuvos Darbininkų Gyvenimo Aidas*».

«Darb. Balse» buvo talpinami straipsniai, aiškinantieji darbininkų gyvenimą, nurodantieji kelią, kuris išves juos į geresnį gyvenimą, pasakojantieji, kaip kitų kraštų darbininkai palengvina jį; pasakojimai, eilės, dainos (*Mėmelės* «*Atsisakom nuo senojo svieto*», «*El, po plynių!*» ir kitos; *Gylio*, kuris anksčiau jau parašė dainą «*Neliuon mūsų kraują priešai pilti*», ir kitų); žinios iš Lietuvos ir iš kitur; žinios apie partijos reikalus ir darbus. Rašytojai, kurie rašė jame, pasirašinėjo pramanytais vardais, kad policija jų nesusektų ir nenubaustų. Geriau už kitus bene šie tik rašė; *Gražys, Apuokas, Gylys, Medekša, Duvjotas, Žmogus*, paskui *Mėmelė, Kugis-Mugis, Artojo Vaikas, Jonelis* ir kiti. Kuone visą laiką, nuo pavasario 1902 m. ligi rudens 1905 m. «Darb. Balsą» vedė *Žmogus*, kuris pasirašinėjo ir kitais vardais.

Kiek sustiprėjęs, partija pradėjo leisti ir knygeles. Teip, 1902 m. pasirodė: *Šventė 1 gegužės 1902 m.*, kurioje aprašyti baurūs Vilniaus general-gubernatoriaus Valiaus darbai [jis liepė rykštėmis plakti demonstracijoje dalyvavusius darbininkus], *Kas iš ko gyvena, Darbo diena, Pirmyn* [dainų knygelė], *Kas reikia žinoti ir atminti kiekvienam darbininkui, Kas nuveiks?* [aprašyta blogas darbininkų gyvenimas, jų streikas, kuris nepavyko nėsant vienybės].

Šiaip per 1902 m. ne-kas padaryta — stoka žmonių ir pinigų trukdė puikiausius norus ir sumanymus, bet juk tai buvo atnaujintojo darbo pradžia! O dėlto jau šis-tas buvo padaryta: ėjo «Darb. Balsas», spauzdinos ir platinos knygelės, buvo keliama streikai Vilniuje, Kaune, Šiauliuose; Kaune buvo įtaisyta darbininkų demonstracija — pirmosios gegužės apvaikšėiojimas (tą pačią dieną Vilniuje žydai įtaisė demonstraciją). Kad ir ne vienas mūsų draugų gavo nukentėti, o likusiems sunkian buvo dirbti, vis dėlto mūsų jiegos (sylos) jau tiek buvo nuangę, jog geresniems draugams susirinkus pradžioj 1903 m. partijos reikalų apkalbėjimui (vadinamoji konferencija), pasirodė galima esą darbą da labiau paplatinti. Šiame pasikalbėjime buvo nutarta pradėti darbą ir sodžiuje, kas tuoju ir pradėta Suvalkų gub., Ūkmergės paviete (Kauno gub. — apie Anykščius ir kitur). Buvo platinamos knygelės, «Darb. Balsas», steigiamos draugijėlės apsišvietimui socializmo dvasioje.

Partijos vardo pakėlimui ir darbo žmonių susipratimui daug padėjo jos atsišaukimai. Ligi 1903 m. tie atsišaukimai tankiausiai buvo skiriami vietiniams ir tai ne visų, bet tam-tikrų amatų dar-

bininkų reikalams; taip, buvo leidžiami atsišaukimai apie odininkų streiką, apie kurpių susivienijimo reikalingumą ir teip toliau. Todėl ir platinosi daugiausia Vilniuje, Kaune; kitur kur jei ir buvo platinami, tai visgi sodžiaus nepasiekdavo. 1903 m. ir buvo leidžiami vietiniai atsišaukimai: Vilniuje — į Vilniaus darbininkus, Rygoje ir Liepojuje, kur tais metais įsikūrė mūsų partijos organizacijos, — į rygiškius ir liepojiškius. Bet greta jų partija leido atsišaukimus ir į visus Lietuvos darbininkus, kuriuos stengėsi kuonoplačiausiai praplatinti. Teip, pavasarį Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose, Liepojuje, Rygoje buvo išplatintas ats. «Darbininkų šventė 1 gegužės». Da plačiau, daugiausiai sodžiuje (Suvalkų ir Kauno gub.) pasklydo rudenį tų metų išleistas partijos atsišaukimas (32.000 egzempliorių) «Jauniems kareiviams», kuris padarė daug trukšmo, sujudino žmones ir pakėlė ant kojų visą policiją ir žandarus.

Dėl atsišaukimų platinimo, knygų ir laikraščių gabenimo iš užsienių, streikų vedimo, dalyvavimo demonstracijose ir šiaip prigulėjimų prie partijos 1903 m. nubausta da daugiau draugų negu 1902 m. Kai kurie turėjo bėgti. Ypač daug darbininkų nukentėjo Vilniuje, Kaune, Liepojuje. Darbininkas *Motiejus Baltūsis* už partijos raštų gabenimą Vilniaus teismo buvo nubaustas, atsėdėjęs jau kiaurus metus (12 mėnesių) kalėjime, da 3 metais «areštantų rotų».

Knygelių da daugiau buvo išleista, būtent: *Pastėpęs vilko nusarus, rodo lapės uodegą* [apie caro manifestą], *Valdžios pilvas, Iš mūsų praieities* [Darbininko atminimai apie partijos darbus Vilniuje 1892–1896 m.], *Karalius* [pasakojimas], *Vorai ir musės* (vorai tai ponai, o musės — darbininkai). Tais pačiais 1903 m. išėjo *Darbininkų kalendorius 1904 metams*, kuriame tilpo visokie straipsniai, pasakojimai, eilės.

(Toliaus bus)▪

Kiek turi spēkų socialistai Europos valstybėse?

PAGAL to, kiek darbininkai susipratusieji turi savo atstovų parlamentuose (tas pats kas Rusijos Dūma) galima spręsti ir apie abelnas spēkas socialdemokratų partijos įvairiuose kraštuose. Tai gi paduodame sekančius skaitlius arba statistiką:

Vokietija. — 1871 metais į Vokietijos parlamentą buvo išrinkta atstovų socialdemokratų tikrai 1 visame atstovų skaitliuje (apie 400). Dešimčiai metų prasliskus, t. y. 1881 m., skaitlius jau pasididino iki 12; 1890 m. buvo jau 35, o 1903 m. išrinkta 81 tarpe 363 atstovų. 1903 m. balsavo už S. D. P. atstovus 3 milijonai su viršum žmonių.*

Anglija. — Socialdemokratų partija turi 40 atstovų susispietusių po vadovyste Kier Hardy. Prie «amatų sąjungos» (profesijų sąjungos) vadinamos Trade Union priklauso pusantro milijono su viršum susipratusiųjų darbininkų.

Austrija. — Austrijos parlamente dabar tėra tikrai 10 soc. dem. p. atstovų, bet įvedus visuotinus, lygius, betarpiškus ir slaptus rinkimus su proporcionališka sistema (apie tai galima plačiau perskaityti N 3 «N. Gad.») skaitlius darbininkų atstovų pasididintų iki 105. Už soc-dem. partiją paduota 408 tūkst. balsų ir ji turi savo atstovų tik 10. Už kroatų partiją paduota 18 tūkst. balsų ir ji teipgi išrinko 10 atstovų. Taigi čion aiškiai matoma skriauda, kurią neša susipratusieji darbininkai vien tik dėl tos priežasties, jog rinkimai ne visuotini, ne betarpiški, ne lygūs ir ne slapti.

Šveicarija. — Darbininkai čion turi 7 atstovus abelname

skaitliuje 167 atstovų.

Danija. — 1884 metais danai s. d. teturėjo tikrai 2 atstovų; 1892 m. jau 4; 95 m. — 8 ir 1904 m. — 16 visų 114 atstovų tarpe. Už soc. dem. partijos kandidatus paduota 55 tūkst. balsų. Garsiausias danų socialdemokratų veikėjas — Vilaverde, garsus kalbėtojas.

M. U.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Duma stovi kaip ant vištos kojos, ir vargiai ji ilgai pastovės. Ypatingai, kad ji negali nieko veikti, nieko visuomenės naudai nutarti. Dėl tos priežasties ir socialistai pereitą pėtnyčią debatuose pasakė aštriai, kad jeigu дума negali įgyvendinti savo nutarimų, tai ji nereikalinga. Tą sakė dėlto, kad kaimiečiams, kurie netur žemės ir badą kenčia, valdžia su demokratais nenor duot žemės dovanai. Stolypinas gi da pirmiau prakalbėjo į dumą aštriais ir neaptašytais žodžiais ir pasakė, kad дума, rinkdama savo komisijas, nenorint su valdžia taikintis ir tt. Jis kalbėjo apie žemės tvarkomąją komisiją. — 53 juodašimtiški atstovai padavė skundą ant soc. dem. ir kitų atstovų, kad jie nenorėję išklaustyt raporto apie caro gyvasties išlikimą nuo pereitos savaitės pasikėsymo. Valdžia visaip stengiasi išsibodėt socialistų atstovų. Padarė kratą pas vieną jų atstovą ir būk rado prirodymus, kad 38 dumos atstovai prigulį prie antikariumeniškos sąjungos. Dėl tos kratos tapo areštuota Peterburge 20 kareiviškų žmonių.

Valdžia neliauja areštavus ir spaudą persekiojus. Dabar vėl uždarė dienraštį «Rus». Rengia žydų skerdynes. Odesoj buvo pasikėsymas ant poliemeisterio ir dviejų vyresniųjų šnipų. Tuo po to juodašimčiai ėmė siaust ir sužeidė apie 100 žmonių.

Jei dumą išvaikys, tai bus baisios dienos Rusijoje. Revoliucija gresia, artinasi.

Vokieļos valdžia ir vėl patarnauja caro valdžiai persekiudama Rusijos studentus. Berlyne pas juos padarė kratas ir areštavo 35 stud., už tai, kad rado revoliucijinių knygelių.

Kynai. Valdžia Tientsine suėmė didelį ginklų transportą: apie 8 tūkst. karabinų, 300 tūkst. šuvių ir 5 tūkst. durtuvų, kuriuos viena vokiečių kompanija gabeno kynų revoliucionierių organizacijai, mažai ikišiol girdėtai.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Hamburgo uosto (porto) darbininkų sąjunga nusprendė streikuot kad jų reikalavimų neišpildo. Jie reikalauja mokesties pakėlimo ir sutvarkymo, geresnės užmokesties už pridėtinį darbą (overtime), geresnio apsiėjimo ir tt.

* * *

Santjago (Kuba) laivų krovikai apskelbė visuotiną streiką, reikalaujanti 8 valandų darbo dienos ir tt. Jų parėmimui sustreikavo ir darbininkai dirbanti ant elektriskų geležinkelių linijų.

* * *

Anglijoje ruošiamas visuotinas geležinkelių streikas, jeigu Jungtinės Karalystės kompanijos neišpildys amatų sąjungos reikalavimų, butent, jei nepripažis jų sąjungos ir 8 valandų darbo dienos.

* Dėl neproporcionališko rinkimo šiais metais išrinkta tik 43 atstovai socialdemokratai, kad ir balsų soc.-dem. partija gavo 250 tūkstančių daugiau, ne kaip 1903 m.

500 tukstančių geležinkelių akcionierių tveriasi į «apsigynimo draugiją». Matyt iškils didelė ekonomiška kova.

LIETUVOS DARBININKŲ JUDĖJIMAS.

Pirmosios gegužės šventę daugelyje miestų ir miestelių darbininkai kad ir neapvaikščiojo iškilmingai, bet nedirbo. Panevėžyje stovėjo Montvilo dirbtuvės, tris malūnai ir kurpių dirbtuvės. Šiauliuose mažosios krikščionių ir žydų dirbtuvės nedirbo, kurpiai ir siuvėjai streikavo, o didžiosios dirbtuvės ir pabirkai dirbo visą dieną. Šaduvos (Šiaulių pav.) dirbtuvėlės teipgi šventė. Ir kaimuose kai kur nedirbo 1-ąją gegužės. Pavyzdžiui — Griškabudžio apielinkėj [Naumiesčio pav.]; čia tankiai buvo iškeltos raudonos vėliavos su įvairiais parašais.

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

Demonstracija Chicagaj nedėlioį 19 gegužės, buvo gana didelė; joje dalyvavo apie 100 tūkst. žmonių, kaip vyrų taip moterių ir vaikų, įvairių tautų. Tai buvo darbininkų demonstracija—protestas prieš kapitalistų teisumą ir kaltinimą Haywoodo ir jo draugų. Demonstracijoje buvo nešama tūkstančiai vėliavų ir tobylių su parašais, kurių daugumas lytėjosi Haywoodo bylas; pavyzdžiui: «Visa jų kalte tame, kad buvo ištikimi darbininkų kliausiai»; «Tiesoto užmušėjystė»; «Į pragarą su konstitucija — pasakė Bell»; «Mes ir be tiesų nubausim kalnakasius, — pasakė Gooding» [gubernatorius]; «Ar Kolorada yra Amerikoje?» ir tt.

New Yorke da vis streikuoja uostų [prieplaukų] darbininkai. Kompanijos iš visur renka streiklaužius arba «skebus». «International Mercantile Marine Co.» nutarė kaip gyvai sulaužyt streiką ir tuo tikslu paskyrė dideles sumas išleisti tam, kad visokiais būdais būtų privežta iš visur darbininkų, kurie apie streiką nežino arba žinodami apsiims būti streiklaužiais. — Gegužės 19 d. streiklaužiai nemokėdami apsieiti, uždegė vokiečių laivą «Graf Waldersee». Gaisras padarė 7 tūkst dolerių nuostolio.

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Gompers 19 gegužės Altonoje [Ga.] sakydamas prakalbą, aštriai nupeikė Amerikos prezidentą už jo laiškus prieš Haywoodą, Moyerį ir Pettibone, ir pasakė: «jo priedermė buvo nekišt savo nosies į tą dalyką».

Streiklaužių gauja į Evansville (Ind.) atvežė iš Chicagos užimti vietas streikuojančių gatvežimų [karų] darbininkų. 9 gatvežimiai pradėjo vaikščioti po miestą.

Newarke (N.J.) sustreikavo stalioriai. Meisteriai įsteigia va dinamą «open shop», jeigu darbininkai negrįš į darbą, tai jie parsitrauksią iš kitų miestų streiklaužius. Jau jie padavė į laikraščius apgarsinimus, kad stalioriams Newarke tai geriausias uždarbis.

St. Louise streikuoja mašinų pabirko darbininkai.

GEGUZINĖ DARBININKŲ ŠVENTĖ.

AMERIKOJ ta šventė buvo beveik visur nukelta ant nedėlios 5 d. gegužės. Kai kur apvaikščiota 1 d. geg. vakare, — pvz. — Brooklyne. Europoj tankiausia buvo apvaikš-

čiojama 1 d. gegužės, nors tikrai švenčiama retai kur buvo. Čia paminėsiu bent didesnius miestus. Vienos mieste (Austrijoj) 1 d. gegužės prieš piet buvo 75 susirinkimai, kuriuose dalyvavo išviso apie 50 tūkst. ypatų. Viskas atsiliko ramiai. Berlyne ir kitose Vokietijos vietose šventė perėjo ramiai. Mūrininkai Berlyne visai sustabdė savo darbą, nepaisydami, ką darbdaviai baugina lokautu iki 6 gegužės.

R y m a s išrodė kaip prastomis dienomis, tik kelios sankrovos buvo uždarytos. Prieš botanikos daržą buvo susirinkimas su ke lioms prakalboms. Policija užgynė laikyt susirinkimą ir kavalerija susirinkusius žmones išvaikė. Nebuvo skaudžių susirėmimų. Areštavo 75 ypatas. Po piet buvo susirinkimai priemiesčiuose, be kliūčių. Miesto geležinkelis ilsėjosi.

P a r y ž i u j e ir kituose Prancūzijos kraštuose šventė perėjo gana ramiai, nors buvo dideli susirinkimai ir vaikščiojimai.

S e r b i j o j šventė buvo visai užginta ir kariumenė nedavė nė pradėt kokius nors apvaikščiojimus.

Geriausia darbininkai šventė savo šventę Peterburge (Maskol.), 14 dienų vėliau, t.y. 1 d. geg. pagal senąjį stilių. Visi pabirkai buvo visą dieną uždaryti, tik kai kuriuos pertraukta darbas po piet. Dirbo tik valdžios pabirkuose, nes valdžia pranėšė, kad jeigu tą dieną darbininkai nedirbsią, tai pabirkai būsią uždaryti ant visados; dėlto darbininkai nutarė dirbt ir visos dienos uždaryti paskirti bedarbiams draugams. Vaikščiojimų gatvėse nedaryta. Mieste buvo tyku, krautuvės uždarinėtos, tramvajai nevaikščiojo, laikraščiai neišėjo. Tik kareivių patrulės slankiojo gatvėmis. Buržuazija ir biurokratija bailiai žiūrėjo, pasijutus bėspėke prieš darbininkų sutartį.

SANJUNGOS REIKALAI.

Metinė atskaita «Lietuvių Socialistų Sąjungos».

3-ame susivažiavime Liet. Soc. Part. Am. centrališkų knygų peržiūros komisija, dėl kurių—nekurių priežasčių ir stokos laiko, negalėjo išduoti atsakančiai atskaitos, tai susivažiavimas nutarė, kad tą darbą atliktų naujai išrinktasis Sąjungos sekretorius su dviem draugais, paskirtais iš 1-mos kp. Philadelphia, Pa.

1-ma kuopa tuojaus po susivažiavimui sušaukė susirinkimą ir išrinko du komisijonierius, pagal susivažiavimo nusprendimą.

Mēs, žemiaus pasirašiusieji, peržiurėjome visus įplaukumus ir išleidimus, kuriuos atradome teip, kaip čion parodo skaitlinės:

ĮPLAUKIMAI:

Mėnesiai	Mėnesinė	Prenum.	„K.“ Fond.	Apgars.	Už rašt.	Lit. Fond.
Birž. 06 m.	48.50	10.57	33.36	4.25	2.92	—
Liepos	90.50	14.35	18.60	26.00	—	—
Rugp.	81.95	36.50	113.42	8.25	7.72	—
Rugs.	71.55	25.50	51.27	29.75	7.00	—
Spalių	159.00	41.70	44.55	24.00	8.42	—
Lapkr.	126.30	35.50	46.98	33.15	3.82	—
Gruodis	143.25	19.35	64.73	33.50	7.98	—
Saus. 07 m.	93.50	46.40	22.60	3.79	9.60	4.35

Vasaris	228.25	116.85	16.18	3 00	3.08	3.85
Kovas	288.35	122.00	52.95	22.07	21.75	10.87
Balandis	116.75	46.70	25	48.25	17.37	2.56
Viso	1447.90	515.42	464.89	236.01	89.66	21.63

Ir balandžio mėnesį 1907 m. «Agitacijos fondui» – 3.00

IŠLEIDIMAI.

Nuo pradžios birželio mėnesio 1906 m. iki pabaigai balandžio mėn. 1907 m.

Birželis 06 m.	53.29	Gruodis	152.63
Liepos	120.02	Sausis 07 m.	270.82
Rugpiūtis	176.97	Vasaris	266.62
Rugsėjis	140.49	Kovas	308.25
Spalių	302.71	Balandis	264.19
Lapkritis	238.67	—	—
Viso			2294.66

Iėjo 2778.51 Išėjo 2294.66

Lieka	483.85
Nuog II-ro Susivažiavimo buvo likę	132.21
Išviso III-me Susiv. buvo pas išdininę	616.06

Sąjungos sekr. *P.Dubickas.*

1-mos kp. komisijonieriai: *D.Devė, P.Jonaitis.*

Priegtam prisiskaito «Kovos» spaustuvės turto (stalu, raidžių ir kitų smulkiųjų įrankių) vertės \$ 623.05.

Viso labo Sąjungos turtas siekia **\$ 1224.11.**

Sekr. *P.Dubickas.*

Centro organizatoriaus atsiliepimas.

III Susivažiavimas perkeitė šiandieninį senąją mūsų organizacijos tvarką į naują, daugiau demokratišką, prie kurios galima bus vest organizacijos reikalus teip, kad nebus «vadovų», bet tik pildytojai organizacijos narių nutarimų.

Permainymas senos tvarkos ant naujos teip buvo reikalingas, kaip permainymas senų išaugtų drapanų – naujomis, kad III Susivažiavimas nesvyrudamas nutarė užvesti tą naują tvarką, kas be abejonės ir yra vienu svarbiausiųjų dalykų III Susivažiavimo ir kas, pridursiu III Susivaž. paliks žymiu istorijoje plėtojimosi socializmo tarpe lietuvių darbininkų Amerikoje.

Nauja tvarka teip matomai yra reikalinga ir dėlto visai nematau kad, gali atsirast neužganėdinti, bet su nauja tvarka pasikelia ir iškaščiai, ir labai galima, kad tarpe draugų, silpnų dvasioje, atsiras abejojimas, ar mes galėsime išbrist iš to. Dėlei to paskutinio, — pasakydamas paskutinį žodį kaip C. Organizatorius, kreipius į Sąjungos draugus.

Kada keleta metų atgal pradėjo organizuotis mūsų šiandien didelė organizacija, tai buvo girdėtis balsai, kad lietuviai da yra pertamsę prie socializmo; kada užmanyta buvo pradėt «Kovą», tai tuli vaitojo, kad negalės užsilaikyt. Tas pats buvo ir su padidinimu «Kovos». O nežiūrint tų vaitojimų, šiandien girdėjome III Susivažiavime esant \$ 600 kasoje ir 1200 narių.

Draugai! mes šiandien be abejonės stovime prieš sunkų uždavinį, kur abejojimas ir neužsitikėjimas savo spēkom gali užkenkt

tolesniam besiplėtojimui, teip sparčiai pradėto mums švento darbo, sulaikyt plėtojimąsi darbininkų susipratimo...

Draugai! Atmindami nesusipratusiųjų mūsų brolių minias, atmindami, kad kiekvieną adyną tūkstančiai kudiškių, moterių ir vyrų mūsų luomo žūsta dirbtuvėse, ant geležinkelių, miestų bakužėse ir nuo užnuodytų valgių, ir atmindami, kad su nauja mūsų organizacijos tvarka galima bus pasiekt platesnės darbininkų minios ir greičiau nuverst kapitalizmo jungą su visais blogais apsireiškimais, — stokime visi su dviguba energija prie darbo: remkime nutarimus susivažiavimo, tverkime naujas kuopas, platinkime raštus, o kas svarbiausia šitoj valandoj — aukaukime pinigus Sąjungos reikalams.

Kada užvesime naują tvarką organizacijos, tada mūsų Lietuvių Socialistų Sąjunga galės plėtotis be sustojimo iki įvykdysime socialistišką darbininkų respubliką.

Su visais organizacijos reikalais, pagal naują tvarką, malonėkite kreiptis prie Sąjungos sekretoriaus-iždininko, draugo P.Dubicko, kurį ir karštai perstatau draugams, kaip savo įpėdinį.

Su broliškais linkėjimais

A.Petratis

Buvėsis Centro Organizatorius.

Visų LSS. draugų žiniai.

PER pusantų metų tarnaudama kaip išdininkė LSPA., rūpinasi iš visų savo pajėgų atlikti savo pareigą, kurią apsiėmiau. Daug vargo reikėjo panešti, daug klapato turėjau, ne kartą prisiėjio apleisti neapžiūrėtą namą ir šeimyną, o eiti prie suvedimo į tvarką visų įplaukimų ir išleidimų, žiūrėti, kad į laiką viskas būtų galima pagarsinti. Prie tam atsitikdavo visokios kliūtis, labiausia, kad mūsų draugai nesilaikydavo tvarkos siuntinėjant pinigus: vieni prisiūzdavo man, kiti — į redakciją, tretii — Centro Sekretoriui, dar kiti išpirkė «Money Order'ius», kuriuos riuos reikėjo man prisiūsti, pas save pasilikdavo, o tik surašą užsimokėjusių narių prisiūzdavo. Negavus «Money Orderių», negaudavau nė pinigų, o pačtas, gavęs žinią iš vietos, kur «Money Order» buvo išpirktas, vienval siūzdavo užklausimus, dėlko teip ilgai aš pas savę užlaikau «Money Orderius», kurių aš visai negaudavau; arba kairie, būdavo, prisiūnčia «Money Orderius» paduodami klaidingai vardą. Tokius pačtas nelabai norėdavo išmokėti, teip, kad kartais, būdavo, nė ta pinigų suma neverta to, kiek kartų reikdavo dėl mažos sumos po kelis kartus eiti į pačtą, pakol atgaudavau.

Toki prietikiai ne kartą, būdavo, ir iš kantrybės išvaro... Man, kaip moteriškei, nors ir silpnos buvo mano pajėgos, stengiausi, kiek galėdama, kad išlaikyti iki galui, tai yra iki 3-čiam Susivažiavimui pareigas išdininko.

Neišmetinėjau sau už tai, kad apsiėmiau tą darbą, bet džiaugiūosi iš to, kad atlikau savo užduotį, kas privalo kiekvienam socialistui. Apie nuveiktą mano darbą ir kaip aš jį atlikau galės kiekvienas spręsti iš komisijos paduotų atskaitų, ant kurių aš su-tinku.

Dabar, kada 3-čias Susivažiavimas atleido mane nuo tarnystos, o ant mano vietos paskyrė kitą, kuris vadysis Sąjungos Sekretorius-iždininkas. Meldžiu visų draugų, kad Sąjungos Sekretoriaus darbo palengvinimui stengtumėtės prisilaikyti geresnės tvarkos, aplenkdami, kiek galima, visokias klaidas ir, kad visi už viens kito dirbtumėte, kiek galėdami socializmo labui. Kalbinkite savo draugus ir pažįstamus prie LS. Sąjungos, rūpinkimės visi, kiek galėdami, kad iki ateinančio 4-to Susivažiavimo skaitlius mūsų draugų trigubai pasididintų.

Galiaus pranešu visiems LSS. nariams, kad nuo šio laiko visi išdininko reikalai pereina į rankas naujai užimančio mano vieta. Toliaus su siuntinėjimu pinigų ir kitokiais reikalais teiksitės kreiptis į LS. Sąjungos Sekretorių P. Dubicką, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

Su draugiška meile visiems

T. Andziulaitienė.

IV Rajono LSS. konferencija.

Gegužės 5 d. IV rajono LSS. kuopos atlaikė savo IV konferenciją Jersey City, N.J.

Konferencijon pribuvo šie drgg.:

Nuo 11 kuopos Newark, N.J. — A. Stanelis ir A. Strielkus, 45 kp. Passaic, N.J. — P. Sakatauckas, A. Krovelskis ir J. Piskis;

59 kp. Jersey City, N.J. — D. Slavickas, J. Kačergius ir S. Slavickas;

52 kp. New York, N.Y. — M.M. Račiūtė ir S. Strazdas;

Rajono sus. sekretorius P. Norkus ir išdininkas F. Lingis.

Išviso delegatų nuo 4 kuopų buvo 12.

Posėdžio pirmsėdžiu išrinkta A. Stanelis.

Pirmiausia buvo skaitytas III konferencijos protokolai. Priimtas su pataisimu klaidos: kad IV konferencija nutarta laikyt ne 2-oje dalyje gegužės, bet pirmoje dalyje.

Rajono komiteto pranešimas.

1. Organizatorius nepribuvo. Nutarta užklaust priežasties ir užkviest į ateinančią konferenciją.

Nesuaugę žmonės.

I.

KUOMET Rusijos socialistai išaiškino ir išrodė visas caro valdžios šunybes, kuomet jie išskleidė prieš visuomenės akis aiškų ateities paveikslą, kame matės laisvę, lygibę ir brolystę, — tai jau biurokratijai sunku buvo apdumti žmonių susipratimą. Ji visomis jiegomis rėkė, kad socialistai, girdi, kalba teisybę, tik Rusijos žmonės da nesuaugę, kad galėtų naudotis savo tiesomis. Ir ji kalbėjo tai tuomet, kaip vieną socialistą nuleidus nuo kartuvių, tempė ant jų kitą... «Rusijoj tamsūs žmonės!» — šaukė caro valdžia, uždarius mokyklas, pamynus spaudą po savo letena, šaudydama ir kimšdama į kalėjimus pirmeivius rašytojus ir tikrojo mokslo platintojus. «Rusijoj žmolės tamsūs!» — traukė valdžia, organizuodama juodašimčių gaujas ir ruošdama skerdynes. Kiek žydų, inteligencijos ir šiap susipratusių žmonių dingio Odesoj, Kišineve, Mogileve, Kijavoj, Charkove ir kitur. O vis tai caras daro vardan savo žmonių suauginimo!

8

2. a) Susineš. sekr. pranešė, kad nesužinojo kiek yra šiūom laik rajono draugų; ar šiaip ar teip vis vien kiekvienam draugui išpuola mokėt rajono lėšų po 2c. ir apie tai pranešė kuopoms. b) Neišpildė §9, protokolo III, kuris skamba: «Pilni nuorašai protokolo turi būt pasiunčiami kuopoms dėl apsvartymo» todėl, kad pilnas protokolas talpinasi tik ant 8 puslapių didelės knygos, tad jei imt paprastą laiškų popierą pasidaro 16. Rajone gi 8 kuopos, tad reikėtų parašyt į 1.30 puslapių, be to da įrašyt ir į protokolų knygas ir pasiūst organan į 3 savaites laiko [vėliaus neturi vertės] neturint po ranka gektografo negalima.

3. Turtų sekretorius nepribuvo, bet prisiuntė laišką kuriam atsiskakė nuo tarnystės, ir atskaitą izdo lig III konferencijai, kuri jau įrašyta į pereitą protokolą.

4. Išdininkas pranešė, kad nuo pereitos konferencijos pas jį liko 1.53. Įėjo nuo 45 kp. 32c. nuo 52 k. 42c. 59 k. 36c. Viso įėjo 2.68. Išėjo: S. Jankui už važinėjimą 56c., A. Staneliui už plakatus 1.50. Viso išėjo 2.06. Liekasi 57c. — Brooklyno, Newarko, Elizabetho, Bayones ir Yonkers kuopos po minėtus 2c. nesumokėjo.

5. Knygius nepribuvo. Nutarta užklaust priežasties ir užkviest į ateinančią konferenciją.

Specijališkų komitetų pranešimas.

1. Iš komiteto «parodymui tvarkos ir taktikos kuopoms jų susinešimuose» pribuvo tik vienas F. Lingis ir pranešė, kad nieks jo neužprašė ir ne prisiuntė ir jis niekur nevažinėjo ir nieko neatliko. Kiti gi du nariai nepribuvo.

2. Komitetas susižinojimo su Centro Kom. dėlei išleidimo dainų susidedantis iš 4 narių, nepribuvo.

3. Komitetas sutaisyimui veiksmarodžių rajono komitetui pribuvo ir pridavė konferencijai sutaisytus veiksmarodžius, kurie su mažais pataisymais tapo priimti. [Dėl stokos čion vietos tuos veiksmarodžius prisiūsiu vėliau, P. Norkus].

Žmonės nesuaugę, tečiaus biurokratija tame dalyke nenukriausta: ji turi Trepovų, Minų, Dubasovų, Stolypinų, Dubrovinų ir Kruševanų; tie vyrukai — oi, — suaugę! Jie kad šaudo į ramių žmonių burius, tai šaudo. Tik kulkų sakos pirmiau gailėjėsi, o dabar visai išprotėjo: nesigaili nė kulkų, nė virvių žmonių korimui. Valdžia kokioj-ten komisijoj nutarė, kad ir Gurkai (vidaus dal. ministerio draugas) su Lidvaliu ne prošalį nueiti prie mergos, — ir atidavė jiems tuos milijonus, kurie buvo paskirti badaujančiųjų maitinimui. Mat valdžia žino, kad alkani žmonės kilsta prieš ją, dėlto ji mėgina visai atpratint juos nuo valgyto.

Kame čia tu vargšas išsimokysi tokios gudrybės. O juk valdžia sako, kad žmonių valdymui nemažas mokėjimas reikalingas. Kaip gi tai ne: nušaut, pakart, į Sibirą išgrust, baidu marinti, ir teip be galo. O tos skerdynės kiek proto išėda: ir pinigus duok, ir nuo visuomenės akių reikia paslėpti, kas tai daro.

Sunkus valdžios padėjimas, kuomet minios, prisisotinusios kulkų ir bizunų, pradeda reikalaut duonos ir laisvės. Da blogiau jai klojasi, kuomet susipratusių varguolių minios pradeda realizuoti savo reikalavimus aktyviška kova.

«Žmonės nesuaugę ir neprisirengę prie valdimo!» — kurkia dvėsdama caro valdžia. Tikra tiesa, — pritarsime mės jai. Žmonės nesuaugo da lig to, kad samdytūsi vagių ir žmogmušių gaujas, kad išplėstų nuo vargšo paskutinį duonos kąsį

Rajono organizacijos reikaluose.

1. Vieton atsisakiusio turtų sekretoriaus išrinkta: Miss. M. M. Račiūtė, General Delivery, New York, N.Y.
2. Parodymui tvarkos ir taktikos kuopoms. komitetas, kaip neveikiantis ir kaip mažai naudingas, panaikintas.
3. Sus. sek. pripažinta lėšų apmokėt 1.00; kaip kuopos sumokės, išdininkas teiks išmokėt.
4. Nuorašai pilno protokolo nors naudingi, bet neišpildytini. Palikta pasikakinti svarbesniais nutarimais ką telpa «Kovoj».
5. Ateinanti konferencija atsibus Passaic N.J. antrojo dalyje liepos mėnesio.

Kuopų reikaluose.

1. Kuopų draugai privalo saugoti «Kovoj» apgarsinimus ir jei pasirodytų apgavingi apgarsinimai, tuo pranešti kuopos komitetui, kuris tuoj nurašys apie tai redakcijai. Redakcija gi, jei tik tas bus galima, privalo tokius apgarsinimus sustabdyti.

Sąjungos reikaluose.

1. Konferencija išreiškė abejonę, kad vargei galės Sąjunga atsilaikyti nuo finansiško krizės, kadangi III Susivažiavimas numažino mėnesinę [net jei pridėtum ir prenumeratą «K.»]. Tuom pačiu laik išlaidas padidino ant 70.00 kas mėnuo. Ir išsireiškė, kad apmokamas sąjungos sekretorius da kol Sąjunga finansiškai nesudrutėjus negalimas, nors jis ir naudingas. Jo darba gali atlikti toks komitetas kaip buvo, tik darbštesnis. Turtų-gi sekretoriui, kuriam daugiausia darbo, galėtų prigelbėti rajonų turtų sekretoriai.

Baigiantės konferencijai draugai pakalbėjo apie bėgančius Sąjungos reikalus ir atsistojimu ir plojimu rankų išreiškė «ačiu» T. Andziulaitenei, buvusiai Centro išdininkei už Jos pasekmingą dar-

ir marintų jį badu. Žmonės nesuaugo, kad galėtų kankinti kalėjimuose, katargoj, Sibire geriausius savo vadovus. Žmonės nesuaugo, kad, geriant iš vargšo paskutinį kraujo lašą, jam lieptų tylėti. Žmonės neprirengė kulkosvaidžių, durtuvų, bizunų ir kartuvių ramių gyventojų naikinimui. Ne. Žmonės, — socialistų vedami, suaugo lig teisybės supratimo, prisirengė prie jos įvykdinimo. Šimtai tukstančių karžygių pasiruošė atiduoti savo gyvastį už nuskriaustų žmonių paliuosavimą. Rusijoje žmonės suaugo ir prisirengė ne dėlto, kad nokti po caro jungu ir kentėti visokias skriaudas, ne dėlto, kad mirkti purvuose, bet dėlto, kad kovoti su visais kraugeriais ir neteisybėmis.

Teip, Rusijos žmonės ne prašo geradarės valdžios, kad juos skersty ir tą skerdimą vadintų valdimu. Ne! Jie patys moka valdyt savę, jie žino visus valdymo budus, — ir nesigailės kraujo už žmonių valdžios įvykdinimą.

Tai mat ką daro «nesuaugę» žmonės.

(Da bus)

Antonov.

Susipratus darbininkas.

Ilgai aš dūmojau, ilgai abejojau,
Lig socializmą tikrai sužinojau.

bavimąsi laike praėjusių metų užimant vietą Centro Išdininko.

IV Rajono sus. sekr. P. Norkus

125 3-rd str. Passaic, N.J.

P.S. Po konferencijai sumetė auksų: revoliucijos reikalams 75c. ir kankintiniams 2.20, — kartu 2.95. Pinigus perdavė rajono išdininkui pasiūsti «Kovos» red.

Protokolas III Susivažiavimo Liet. Soc. Part. Amerikoje.

(UŽBAIGA).

Posėdis 8. 2 val. po pietų, 1 gegužės.

- 1). Posėdį atidarė drg. Gugis. Pirmsėdžiu 8-ojo posėdžio aprinkta Gugis, vice-pirms. J. Šukys.
- 2). Perskaityta protokolas 7-ojo posėdžio ir priimtas.
- 3). LSS. sekretorius, turės gyventi tam pačiam mieste, kur organas bus išleidžiamas.
- 4). Raštininku tapo aprinktas P. Dubickas.
- 5). Įnešta buvo klausimas, kad Susivažiavimas išrinktų trečiųjų teismą, kurs taikintų tarp draugų iškilusius nesutikimus. Atrasta, kad išrinkti tokį teismą negalima; patarta ižeistiems draugams kreiptis su skundais į Pildomąjį Komitetą, su kurio pagalba galės išsirinkti trečiųjų teismą ant vietos.
- 7). Į Pildomąjį Komitetą išrinkta šie draugai: T. Andziulaitienė, S. Stankevicius ir J. Grinius.
- 8). Atsitikus kokiems extra reikalams prie «Kovos» kaip tai streikams zecerių, ar kitokiems atsitikimams, administratoriui pa-

Nežinojau nieko, nesupratau nieko,

Didei tamsus būdams, aš bijojau grieko...

Kol susipratau aš, mislių daug pridėjau,

Laikraščių ir knygų daug skaityt turėjau.

Tik dabar tai akis mano atsidaro

Ir matau, kas blogą, o kas gerą daro.

Įdau dabar jaučiuosi savyje linksmybę,

Kad pažįstu visą svieto neteisybę.

Dabar nenustosiu vargdienų mokines,

Buržuazijos gi neliausiu niekines.

Laikraščius, knygas geras kasdien skaitysiu,

Kiek galėdamas straipsnius ir eiles rašysiu;

Jau socializmą aš tikrai nujausiu,

Visus darbininkus į vienybę šauksiu.

Ir visai pasaulei aš apsigarsysiu,

Namuos ir laukuose prakalbas sakysiu.

Nors ir spaustų mane vargai kuo-didžiausi, —

Tokius darbus dirbęs niekad nepaliausiu.

Buržų valdyba tai yra blogiausia,

Vargšų darbininkų dėlto yr' daugiausia.

Reik parodyt vargšams, kaip pasauly būtų,

Kad didikų-ponų, nė vargšų nebūtų.

Nekaltai joks žmogus neturi pražūti;

Žmonės visi lygus tur tarp savęs būti.

Teip tai mums parodo mokslas socializmo,

Mums nereik ponybės, nė klerikalizmo...

Daugmatys

vesta, iki klausimas pereis per Pild. K-to referendum, atlikt ištikusi klausimą pagal reikalavimą.

9). «Kova» išleidžiama bus ant vardo buvusio redakt. Širvydo, iki nauja tvarka bus užtvirtinta, o kaip atsakomasis redaktorių pasirašys naujai išrinktas Baltrušaitis.

10). Veikiamasis Komitetas bus išrinktas iš rajonų.

11). Į Literatūros Komitetą išrinkta vienbalsiai: J.O. Širvydas, J.Šukys ir E.Žiurys.

12). Literatūros Komiteto pareigos: a) parūpinti rankraščius ir įnešti Pildomamjam Komitetui, kad juos atspauzdintų; b) kaituriuos painius klausimus, pasitaikančius redaktoriui, padėt juos išrišti; c) metiniuose susivažiavimuose, išduoti atskaitą, kiek LS. Sąjungai pagaminta ir atspauzdinta raštų.

13). Susivažiavimui neatspėjant suvesti turtų knygų skaitlines, pavesta tai atlikti naujai išrinktam sekr. P. Dubickui ir dviem draugams, kurie bus išrinkti iš 1-mos kuopos.

14). Peržiūrėti kvitas nuo siuntimo aukų į Europą pavesta Dubickui ir Žilinskui.

15). Jurgelioniui LSPA. skolą \$ 50 atiduoti su padėka.

16). Draugei Andziulaitienei, išdininkei, išmokėti \$ 19 kelionės ir kitokių kaštų.

17). Centro organizatoriui Petračiui užmokėti kelionės kaštus \$ 20.

18). Susinešimų sekr. K. Rutkui išmokėti 7.00 kel. kaštų.

19). Knygiui A. Bernotui išmokėti 7.60 kel. kaštų.

20). Nutarta: nė vienam Sąjungos Centro darbininkui, dirbančiam už algą, nemokėti už kelionę į būsimąjį IV Susivažiavimą LSS.

21). Išreikšta padėka draugams, paaukavusiems pinigų literatūros platinimui ir pinigai paaukuoti pavesta Literatūros Komitetui.

22). Apie mėnesinę mokesčių į centro išdą buvo du įnešimai: a) 20c. mokėti į c. išdą [be prenumeratos]; b) mėnesinę mokesčių palikt apsvartymui Konstitucijos Komitetui, tik nepadauginant per 20c. bet pamažinant, kiek bus galima. Teip ir palikta.

23). Draugas Gugis paaukavo \$ 5 literatūros fondan, ką buvo paskolinęs organui «Kovai».

24). Nutarta: «Kovą» užrašyti ant Pild. Komiteto vardo.

25). Apgarsinimų klausimas pavesta Konstitucijos Komitetui.

26). Kvitas aukų, kurios buvo išsiųsta per «Kovos» redakciją, tapo perduota III Susivažiavimui, peržiūrėtos ir užtvirtintos tamtikros komisijos.

27). Balsavime, arba referendum pavieniams duota pilnos tiesos.

28). «Kovos» redakcijai pavesta priiminėti visokius pašalinius darbus, nuo kurių pelnas eitų į LSS. išdą.

29). Revoliucijos dainos atspauzdint kaip galima greičiau.

30). Naujai išrinktas komitetas turi užimti vietas tuo po Susivažiavimo.

31). IV Susivažiavimas LSS. nutarta laikyti Philadelphia, Pa., antram nedėdieny po 1 gegužės 1908 m.

Posėdis 9. Valanda 8.30, 2 gegužės.

1). Pirmsėdžiui vienbalsiai aprinktas Gugis, vice-pirms — Šukys.

2). Perskaityta protokolas 8 posėdžio ir patvirtinta.

3). Priimta III Susivažiavimo rezoliucija ir nutarta Susivažiavimo rezoliucijas ir protokolo kopiją pasiųst Tautos Kom. Socialist Party.

4). Komisijos, paskirtos ištyrimui dokumentų, lytinčių 1-mos kuopos LSPA. konferenciją, atsibuvusių 30 gruodžio 1906 m., rezoliucija tapo priimta.

5). Įnešta koki turėtų būti mūsų santikiai su kitų tautų socialistų organizacijoms. Nutarta, kad LSS. su kitų tautų socialistų

10

organizacijomis eis išvien, po viena socializmo vėliava ir broliškai paduos vieni kitiems ranką, stiprindami tarptautišką solidariškumą.

6). Apie delegatą į Tarptautiškąjį Kongresą nutarta: Kadangi Socialist Party užtektinai reprezentuoja ir Lietuvių darbininkų reikalus, tai III Susivažiavimas LSPA. siųsti savistovį atstovą į Tarptautiškąjį Kongresą pripažįsta nereikalingu.

7). Visas aukas, revoliucijos naudai, skiriamas LSDP., siųst per Susivažiavimo išrinktąjį Revoliucijos Rėmimo Komitetą.

8). Dėlei įnešimo, koki turėtų būti mūsų santikiai su tautiečiais, priimta ši rezoliucija:

Apsvarstę, kad vadinamų «tautiečių» arba tautininkų agitacija ir šaukimas, kad lietuviai visi turį eiti išvien, yra tai darbininkų suvadžiojimas ir apdūmimas jų klisos reikalų supratimo;

Apsvarstę, kad vadinamosios «tėvynės meilės» skelbimas apdengia bekylančios mūsų buržuazijos reikalus, —

Nutariame: kritikuoti ir aiškinti tokio veidmainingo patrijotizmo skelbimą ir aiškinti tarptautiškąjį darbininkų solidariškumą, paremtą ant klisų kovos.

9). Nė vienas delegatas neturi tiesos pritarti susivažiavimų nutarimuose daugiau, kaip tik už vieną kuopą.

10). Priimta Revoliucijos Rėmimo Komiteto įstatymai, pagal kuriuos jis privalo elgtis.

Įstatymai Revoliucijos Rėmimo Komiteto Amerikoje.

I. Tikslas: rūpintis Lietuvos revoliucijos šelpimu.

II. Šanariai R. R. K. A. trys: pirmsėdis, išdininkas, sekretorius.

III. Pareigos R. R. K. A.:

a) organizuoti rinkimą aukų revoliucijos reikalams; b) tvirti vietinius aukų rinkimo komitetus; c) išrasti būdus, kuriais būtų galima daugiaus surinkti aukų; d) kiek galima tankiaus raginti visuomenę prie aukavimo ir aukų rinkimo.

IV. Aukų siuntinėjimas į Lietuvą:

a) kaip tik susirinks \$ 500 aukų, tuo siųsti LSD. Partijai; b) nuolatos garsinti aukavimus «Kovoje»; c) kas trys mėnesiai skelbti aukų apyskaitas; d) duoti metines apyskaitas iš savo darbų LSS. Susivažiavimui.

V. R. R. K. A. veikia po kontrole LSS. Pildomojo Komiteto;

a) įvykus nesusipratimams tarp narių R. R. K. A., kiekvienas toks narys gali kreiptis su pasiskundimais ir užklašimais į LSS. Pildomąjį K-tą, kuris tai išriša; b) LSS. Pildomasis Komitetas turi tiesą reikalauti visokių pasiaiškinimų iš R. R. K. A.

VI. LS. Sąjunga paremia darbus R. R. K. A. ir atsako už juos prieš visuomenę.

a) LSS. uždeda kauciją už R. R. K. išdininką; b) duoda vietą «Kovoje» aukautojų vardams ir apyskaitoms garsinti.

VII. Darbas R. R. K. A. šanarių:

A. Pirmsėdis prižiuri komiteto tvarką:

1) kad išdininkas ir sekret. atliktų savo priedermę; 2) priima užklašimus ir įnešimus iš šalies ir paduoda apsvartyti visam komitetui; 3) reikalui atsitikus, balsuoja, jeigu išdininko ir sekretoriaus nuomonės viena kitai priešingos.

B. Išdininkas tvarko revoliucijos aukas:

1) priima aukas revoliucijos reikalams; 2) siunčia jas, po \$ 500, LSD. Partijai; 3) rėdo aukų skaitlius.

C. Sekretorius atlieka rašomąjį darbą:

1) paduoda aukų [ir vardų, jei aukautojai nori] garsinimus į «Kovą»; 2) priengia perijodiškas apyskaitas; 3) atlieka susinešimus su LSS. ir LSDP. ir vietiniais aukų rinkimo komitetais.

VIII. R. R. K. A. veiks iki IV LSS. Susivažiavimui.

Apskelbti «Kovoje» apie įsteigimą R. R. K. A.

11). Nutarta garsinti «Kovoje» aukas, paskirtas ir išsiųstas L SDP., jei to reikalauis vietiniai Rev. Šelp. Kom., nepriklausanti prie Rev. Rēm. Kom. Am.

Ant to III Susivažiavimas užsibaigė ir draugai delegatai išsiskirstė, linkėdami vieni kitiems gerų pasekmių socializmo darbuose.

Susivažiavimo Raštininkai

J. I. Kazlauskas,

Ant paskutinio posėdžio [2 d. geg.] nepasirašau, kadangi nutarimai atlikti daugeliui delegatų išvažinėjus ir man pačiam jau neėsanč; prie to nutarimai yra svarbiuose klausimuose, eję per referendumą ir negalimi svarstyt tik kelioms ypatoms.

II-ras sekr. *A. Bernotas.*

Nuo Redakcijos, — Susivažiavimo nutarta, kad Sąjungos Sekretorius Susivažiavimo nutarimus atspaudintų mimiografu ir išsiuntinėtų kuopoms. Bet kadangi mimiografas ne pigus, o tuo tarpu prie kitų darbų da nenaudingas, tai perspausdiname nutarimus iš «Kovos», kas atsieis tik 50c.

Rezoliucijos III-iojo Susivažiavimo LSPA.

Nutariame:

1. Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje, — dabar Lietuvių Socialistų Sąjunga, — per savo III-ąjį Susivažiavimą išnaujo prisižadą širdingai remti platformą ir principus «Socialist Party'jos» Amerikoje.

2. Mēs tvirtai tikime, jog mūsų draugai — Moyer, Haywood ir Pettibone, Vakarų Kalnakasių Federacijos viršininkai, be jokios kaltės yra kankinami kalėjime, ir išreiškiame jiems ir jų mylimiesiems širdingiausių sąjauasmą ir prižadam duot jiems dorišką ir medegišką pagalbą.

3. Šioje tarptautinėje 1-osios gegužės Darbininkų Šventėje išreiškiame džiaugsmą, matydami didelį klesinio susipratimo pakilimą ir visos pasaulės darbininkų vienybės augimą, ir

4. Mēs be paliovos ragisime darbininkus po visą pasaulę vienyti po iskelta socializmo vėliava, kad jie per tai paskubintų dieną, kurioje bus nuversta alginė vergija ir įkurta kooperatyviškoji valstybė, tai yra socialistų respublika.

Korespondencijos.

Johnston City, Ill. — Gegužės 1 d. atsibuvo 103-čios kp. SLA. drauge ir 63-čios kp. LSPA. parengtas visuomeniškas susirinkimas su prakalboms. Kalbėjo: A. Bajoras, V. Miezaitis ir drg. K. Airešiuonas iš W. Frankfort, Ill. Tarpe kalbų padeklemavojo eiles: E. Markeyvienė («Ten kur anglių kalnai steri») ir O. Bajorienė («Dirbk ir melskis»). Žmonių prisirinko diktokas burelis abiejų lyčių. Visuomenė užsilaukė gražioj tvarkoje. Kalbant drg. Airešiuonui apie socializmą, vie na moteriškė labai persigando, išgirdus prilyginimą: «Jei atsižadi socializmo, atsižadi paties Kristaus». — «O, Jezus! — ištarė — ką jis kalba! Aš čia nebusiu!...» Išbėgo. Po prakalbų pirmsėdis užmanė paaukauti kiek revoliucijai, ką žmoneliai

prijauzdami kovojantiems už laisvę sumetė 11.25, kuriuos skyrė 5.00 kankiniams, o 6.25 LSD. Partijai.

Iz. Saročka.

Nanticoke, Pa. — Prisiūčiu pinigų 5.00, surinktus per prakalbas P. Grigaičio.

Nors nenorėčia ką daug kalbėti, ale vienok priminsiu nors kelis žodžius. Mūs broliai lietuviai teip kalba: Kam aš duosiu tuos pinigus tiems maištininkams; velyk už tuos pinigus gerai pasigert. Ko jie nori nuo maskoliaus, — caras yra geras žmogus... Teip atsako kaip paprašai aukaut revoliucijos reikalams.

L. Krutulis.

Cleveland, O. — Mūsų 3-čia kuopa LSS. žada ir jau nutarėm padaryt vainiką XXII-ram Seimui SLA. kaipi dovaną, su parašu šiokiu: «Dovana 3-čios kuopos LSS. XX-ram Seimui SLA.»

Šitas ženklis, kad reikalaujam ir norim taikytis broliškai visokiuose darbuose, o ne kovot vieni prieš kitus.

St. Louis, Mo. — Miestas šitas didelis ir lietuvių apsigyvenusių yra nemažas burelis, daugiausiai iš Kauno redybos. Paskutinėmis dienomis pasirodė daug ateivių lietuvių su įvairioms paziuromis. Atejusieji darbą gauna.

Mus tautiečiai atsižymi daugiausiai nelabais darbais, kadagi aklai tarnauja stikliniam dievaičiui. Klausyk vieną suareštavo, kitą gaudo policmonai, o trečias girtas apsivedęs, pagiriom gerai išsitraukęs degtinėlės tuo skiriasi, ir tt.

Balandžio 21 d. atsibuvo mus 44 kuopos LSS. mėnesinis sasirinkimas. Neskaitant draugų mus kuopos, lankėsi apščiai svečių ir viešnių. Buvo ir nesenei pribuvęs draugas D. Kasparka, kursai gerokai sustiprino susirinkusius socializmo idėjoj. Gana gerai išrodinėjo gobštumą kapitalistų, per ką mēs turime gyvent blogiausiose sąlygose. Vienas mus kp. draugas dekliamavo eiles, paskui vėla kalbėjo minėtas svečias; savo jausminga kalba išrodinėjo priešus kovotojų už darbininkiškas tiesas.

Tos kelios valandos susirinkimo prabėgo labai greit, vos teliko kelios minutos nutarimams, kurie tapo pasiūsti C. Organizatorius.

Tarp kitų nutarimų tapo pripažinta, kad mūs partija išleidinėtų per metus 2 ar 4 kart atskaitas pakvitavojimui ir surašui partijos sąnarių, panašiai SLA.

Po susirinkimui tarp vietinių lietuvių pasileido visokių kalbų; girdi pas socialistus buvęs karalius ir tt., o kurie lankėsi susirinkime, aiškino saviems, kad tie socialistai teisybę kalba.

F. L.

Union City ir Naugatuck, Conn. — 3 gegužės atsibuvo prakalbos likusių delegatų nuo 3-čio Susivažiavimo LSPA.,

kuris atsibuvo Waterbury, Conn. Pirmas kalbėjo drg. J. Grinius iš Brooklyn, N.Y. Aiškino skirtumą luomų. Drg. Petritis iš Grand Rapids, Mich. buvęs Organizatorius LSPA. trumpai savo kalboj paaiškino mierius socializmo, ir santičius su tautiečiais. Potam buvo duoti keli užklaūsimai linkui socializmo, kuriuos kalbėtojai umai išrišo. Vėliaus prasidėjo diskusijos apie svyravimą tautiečių su republikonų bei demokratų partijoms, kad laike balsavimo socialistas gali dirbt minėtoms partijoms. Drg. Grinius staigu užginčino, kad negalima, kadangi socializmo principai to neleidžia ir tokis žmogus negali nešiot vardą socialisto. Žmogelis vistiek netikėjo ir nurodė dėlei savo gyvenimo sąlygų, kad gaunąs gana gerą užmokestį po \$ 50; ar negalima iš to naudotis, nes jis balsuojąs buk už socialistus...

Aukų revoliucijai surinkta 4.00.

Savo nuomonę norėčia išreikšt: Socialistas nors ir balsuoja už socialistus, o dirba republikonams, tai vis tiek atiduoda socializmui tik vieną balsą, o republikonams prikalbina šimtą ir vieną: jeigu neprikalbinų, negautų prizadėto užmokesčio, ant ko turiu gyvus faktus.

Ten buvęsis

Brooklyn, N.Y. — (Ištrauka iš raporto apie apvaikščiojimą 1-mos gegužės). — 1 d. gegužio aštuntą valandą vakare išėjom nuo P. Draugelio ir iš Tautiško Namo svetainių į maršą skaitliuje 3000–3500 žm. Apvaikščiojime dalyvavo 13 Brooklynio lietuvių organizacijų: 1) Lietuvių Siuvėjų Unija, 2) Lietuvaičių Susivienijimo dr–stė, 3) Lietuvaičių Apšvietos d–tė, 4) šv. Kazimiero d–tė, 5) šv. Juozapo d–tė, 6) šv. Jurgio d–tė, 7) DLK. Gedimino d–tė, 8) Lietuvos Sunų d–tė, 9) Lietuvių Laisvės d–tė, 10) Apšvietos ir Mokslo d–tė, 11) 19-ta Kuopa Liet. Soc. P. A., 12) 52 Kuopa Liet. Soc. P. A. iš New York. 13) Lenkų Socialistų kuopa [Towarzystwo Bartosza Glowackiego w Brooklynie.] Bet paskutinių buvo ne daugiau kaip 30 ypatų.

Apvaikščiojime griežė trys orkestrai muzikės, kurie ne labai kaip išpildė savo užduotį: ypatingai pirmutinis benas, suvisai prastai griežė. Teipat ir organizacijų nariai ne kaip gerai buvo suriktuoti, ba buvo visokių draugysčių susimaišę ir ėjo tai po 4, tai po 3 ir net po 6 greta. Gana didelę dalį miesto apmaršavę sugrįžom į svetainę p. Kundroto po No. 91–93 Grand st. Brooklyn, N.Y.

Kalbėjo: J. Perkunas, J. L. Cohen (lietuviškas žydas — kalbėjo angliškai ir antrą kart — lietuviškai), P. Grigaitis (du kart), Step. Erengis (neseniai pribuvęs iš Lietuvos), Golokov ir Nikolajev (rusiškai). Dekliamavo eiles: J. Šaltis, Wl. Grzywinski (lenkiškai), J. Kulis, Teof. Teodora.

Buvo perskaityta rezoliucija ir vienbalsiai priima. (Ji patilpus pereitam «K». Nr. Red.) Svetainėj aukų surinkta \$ 18 95.

Susirinkusiųjų ramybės negalima pagirti: visuos kampuos birzgė kaip avilyj bitės; delto vienas kalbėtojas norėjo perstot kalbėjęs, bet drg. Grigaičiui pasisekė apmalšinti gra-

zių prašymu... Žmonės nepapratę mat buti tokiuose dideliuose susirinkimuose.

J. Zacharauckas.

Draugai, «Kovos» agentai.

Norėdami užlaikyt tvarkoj knygas ir vest pilnas apyskaitas, prašome draugų agentų pasiskubint su prisiumtimu atskaitų. Atskaitos turi but pridutos ne vėliaus 10-tos birželio šių metų. Tas buvo jau pranešta «Kovos» N 15 prieš pat III-čiąjį Susivaziavimą, bet, kaip matyt, labai maža dalelė agentų teatreipė savo atydą. Toliaus draugai agentai malonės prisilaikyt šių išlygų:

Parduos po 5c kiekvieną «Kovos» numerį; už parduotus gaus pusę pinigų sau. Gale kiekvieno mėnesio turės išduot pilnas atskaitas ir prisiųst pusę sumos už išparduotus numerius «Kovos» administracijai. Likusius, neišparduotus numerius teipgi kas mėnesis, kur yra kuopos, paves kuopų komitetams; kur kuopų nėra, sugrąžins «Kovos» administracijai sykiu su apyskaitomis. Lėšas grąžinimo apmokės patįs agentai. Agentai, neįstengianti išparduot «Kovos» numerių tiek, kiek dabar jiems yra siunčiama, arba reikalaujanti, kad butų da daugiau siunčiama, malonės greitu laiku pranešt.

Draugai, visi prie darbo! Kiek išgalėdami, visomis spėkomis remkime vienintėlį mūsų laikraštį «Kovą»: rinkime skaitytojus, platinukime agenturą. Kas reikalauja subskripcijos kortelių, tegu kreipiasi į mus, o tuojaus bus prisiųsta.

„Kovos“ Administracija.

Pirma syk gauna dovanas «Kovos» skaitytojai ir platintojai.

«Kovos» redakcijon atėjo puikių daugspalvių naujų paveikslų, paimtų iš atsitikimų kovos už Lietuvos laisvę.

Visi, kas tik per birželio mėnesį prikalbįs penkius naujus metinius «Kovos» skaitytojus, gaus po vieną paveikslą dovanų.

Visi skaitytojai, kurie per birželio mėnesį užsirašys iš-tisiems metams «Kovą», gaus dovanai Revoliucijos dainas su gaidomis, kurios neužilgo išeis didokoje knygoje.

Niekad da tokios puikios dovanos nėra gavę «Kovos» skaitytojai ir platintojai; todėl, draugai, nepraleiskit šitos progos pasidarbuokite, neatidėliodami.

Bet turime priminti, kad norint gauti minėtas dovanas, reikia, kad nauji skaitytojai iš viršaus prisiųstų už «Kovą» pinigus už visus metus. Kitaip mums neužsimokėtų už tas dovanas.

Sukruskit! nes tik vienam berželio mėnesyje tebus tokios dovanos,

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Kunigų «Nedėdienio Skaitymas» (N 18) paduoda savo dvasiškus «juokus», kuriuos čia žodis į žodį, litara į litarą perspauzdina me:

Gimnazistas trečiaklasis skaito «Kovą»: — «Jokis žmogus neturi tiesos gyventi iš kitų darbo».

Tėvas. Kokius čia niekas skaitai?

Gimnazistas. Ne niekus, bet tikra tiesa. Tai atspausta aiškiai ant 236 p. «Kovos» 15-me šių metų n.je.

Tėvas. Ir tu tam tiki.

Gimnazistas. Žinoma, tai aiški tiesa.

Tėvas. Na jei tai tiesa, tai tu ne žmogus, nes gyveni ne iš savo, bet iš mano turto.»

Mat «N. Sk.», sumaišęs darbą su turtu, tiki, kad galima iš kitų darbo ir gyventi, ir krantis turtus, pačiam nieko nedirbant. Ar ne juokai?

* * *

«Lietuvos» N 21 patilpė du šale viens kito labai įdomūs straipsniai: viename atsišaukia «Scrantono lietuviai», atgaivindami «Susi vienijimą Liet. Laisvamanių», kuris jau pradėjęs leisti knygeles; į politiką ketina nesikišt. Antrame kun. J. Žebrys duoda dvasiškus pamokinius S.L.A., kaip apsiginti nuo socialistų, kurie, ē są, ir S-mui L.A. padarysį tiek blogo kaip laisvamaniams!

«Valnamaniai savame laike protegavo socialistus ir jiems išdavė čarterį, bet kur šiandien valnamaniai? Jie dingo — juos socialistai išnaikino!»

Kunigai, suardę S.L.A. mato sau pavojų, tai vėl gretinasi prie to bedieviško SLA. ir apgaili SLL. Dėl socialistų kunigai taikosi su bedieviais ir laisvamaniais... Jau ir delegatą nuo SLRKA. tarisi siųsti į SLA. seimą.

* * *

Chicagos liet. laikraščiai rašo, kad žinomas prigavikas, sėbra vęs su kunigu Šlamu Brooklyne, A.Jocys («kunigaikštis Menčikov») Chicagos teismo nubaustas 8 mėn. kalėjimo.

DARBININKO KRONIKA.

Artinasi didelės reformos katalikų bažnyčioj: neseniai su vir-

13

šum 2 tūkst. čekų kunigų reikalavo, kad kunigų celibatas [vienėšystė] būtų panaikintas, o dabar to pat reikalauja apie 3 tūkst. Prancuzijos kunigų. Jie nusiuntė prašymą popiežiui, kad leistų jiems apsigyventi, pasilikant kunigais.

Amerikos valdžia Kansas valst. areštavo socialistų laikraščio «Appeal to Reason» redaktorių F. Warren, už «kurstymą», geriaus už tai, kad drožia kapitalistų valdžiai į akis teisybę apie jų šunybės.

Australijoj ant Karoliniškų salų buvo didelė viesula, uraganas, kuris nužudė apie 200 žmonių.

MŪSŲ ŽIGUNĖ.

Antonov: «Nesuaugę žmonė» (II); Jurgis: «Demokratai ir rinkimų pasekmės».

Korespondencijos: iš Chicagos, Easton, Pa., Pullman, Ill., New Yorko, Los Angeles, Cal., Gilberton, Pa., Wilkes Barre, Pa., Meriden, Ct., Pottsville, Pa. ir iš k. (patilps sek. NN.).

Nesunaudoti rankraščiai: «Nebijom mėš» (eilės), «Kur mūsų tėvynė» (eilės).

Nusiųsta «V-bei» «Šventųjų kankinių kaulai».

Biblijografija.

«Antras krikštas». Šių laikų apysaka. Parašė Br. Vargšas. Spaudinta Chicagoje 1907 m. 83 pusl.

«Tikras krikščionis». Atspausta kaštais Presbyterian Committee of the Presbytery of Pittsburg, Spautuvėj Slav. & English Print. Co. Pittsburg, Pa. 1907. 30 pusl. Kaina 5c.

Draugo Grigaičio kelionė.

Drg. P. Grigaitis, LSDP. atstovas praneša, kad jis 2 d. berželio pradės darbuotis Chicagoje ir po kitas Illinois valstybės vietas, kur tik lietuviai gyvena ir kur bus galima surengti prakalbas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: J.Grinius, Brooklyn, N.Y. 1.00; 1-ma kuopa, Phila., Pa. 5.00; * Springfield, Ill. 7.20; Spring Valley, Ill. 4.00; Easton, Pa. 5.40; Pana, Ill. 2.80; New York, N.Y. 4.20; Newark, N.J. 10.60; Brighton, Mass. 2.40; Baltimore, Md. 6.20. *Prenumeratos:* J.Skinder, Clinton, Ind. 1.60; A.Daniunas, Waterliet, N.Y. 1.20; P.Naudzius, Easton, Pa.; J.Jankauskas, Easton, Pa.; J.Matulevyčius, Mt. Carmel, Pa.; J.Janushis, Chicago, Heights, Ill.; P.Naujokas, Scotland — po 1.00. *Apgarsinimų* 5.50. Už raštus nuo Bagočiaus 1.00. Viso 63.10.

Pagal komisijos raportą buvo 99.29. Viso 162. [39.

Išleidimai:

Redakcijos reikalai: Šniūrų 45c.; krasos ženklelių 1.70; už laikraščius 16c.; spina 10c. *Tekniška «K.» dalis:* expresas 2.00; išsiuntinėjimas 2.15; važinėjimai 38c.* Popiera 24.20; spauda 13.25; statymas 24.00; alga Sąjungos sekretoriui už pirmą pusę gegužės mėn. 25.00. Viso 93.39.

Įėjo 162.39
Išėjo 93.39
Lieka 69.00

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

AUKOS.

Revolucijos reikalams:

Nanticoke, Pa. per prakalbas drg. Grigaičio 5.00
Mc Kees Rocks, Pa. Pittsburgo rajono 3 susirinkime 21.35
Wilkes Barre, Pa.: A.Olekas 1.00; A.Valincius, V.Kalaraukas, K.Lučinskas, M.Padolskis — po 50c. J.Allinckas 30c. P. Milčūnas, J.Ulinskas — po 25. V.so (išim. 'K' Fon. 1.90)
Pana, Ill. prakalbose: J.Kačukaitis, A.Švabas, P.Šerkėnis, S.Stočkus, A.Maknavičius — po 50c. J.Klembauckas, F. Klembauckas, J.Ragutis, M.Zereckas, M.Lazdauckas, J.Ulevyčius, V.Venclovas, A.Baltrušaitis, B.Perlis, J.Rugys, B.Vainaukas, J.Urbanavičius, J.Urbanavičė, B.Kaminckas, A.Beržinis, J.Burdzelauckas, A.Levens, J.Gilbaitis, J.Puida, J.Krakaukas, A.Juozapavychius, V.Stepulis, J.Zereckas, N.Zereckas, P. Depčonis, J.Kaminckas, A.Zvinakis, K.Pazera, A.Burdzelauc-

2-ram seredos vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesiui, N. E. Cor. Front & Walnut Sts. KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimą atsibus kas 2-rą ir 4-tą nedėlidienį kožno mėnesio, 3¼ val. po pietų, pas S. Keršį, 36 Lincoln st. Sekr. J. Kuois.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogu, įdėdams už 2c. marķę. Knygynams sutaisau knygas, aparau ir suregistravojū. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaeivį.

Esu agentu «Skardo» ir jo leidžiamųjų raštų. Pažiūrėjimui galima gaut numerį už 6 c. krasos ženklej.

Pusę pelno nuo knygy kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

Lietuv. Literatūros Agentas.

Darbinikiškos knygos lietuvi. kalboje, ir lietuviški laikraščiai yra gaunami pas

P. J. Kailiu

Rear 1515 Sheffield Street, ALLEGHENY, Pa.

KAS DAR NEBUVO PAS MANĖ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukti. Eidami kur nors pas nežinomus tik vien pinigūs mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografiją, yra užganėdijtas mano darbu.

Norintieje mokintis fotogr. amato, lai atsiankia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [29]

PUKIAUSIAS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smagius' a vieta kožnam, kurs nori išsigert gryno miežinio alaus, visokly vynu, geriausios degtinės ir tt. O kas per cigarai! Net iš pačios Kubos atvežti. Kas syki atsilankys, tas ir savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

Nebusi plikas.

Naujais, išradimo gyduolės sulaikimui slinkimo plaukų; sulaiko į 5 dienas, jeigu naudosi mano gyduoles, kurios išvalo kraują; geriausia gyduolė ant svieto, kuri prašalina daugelį ligų; vardus ligų ne minėsiu. Jeigu nori gaut aprašimą apie ligas, prisiusk markių už 10c., o gausi puikų aprašimą. Apie visokias moterų ligas, nuo baltų spermatorių, t.y. neregulariškų, mėnesinių, ne vaisingumas, ir tt. Nesenei apsiavedusiems davinėju puikias rodas tik už 5.00. Užlaikau gerus vaistus nuo blakčių, karučių, pelių ir žiurkių po 50c. Turiu iš Prusų trajanką 35c. Nuo dantų skaudėjimo 50c. Atsakimui idėk už 2c. marķę.

Prof. W. Matulonis,

84½ Morris St. Jersey City, N.J. (13-20)

James Mc Ferron,

Įvairiausių kolonijališkų tavorų krautuvė. Viskas parsiduoda už pigią prekę. Ateik, o busi užganėdintas.

1729 Beaver Ave.

ALLEGHENY, Pa. (19-23)

J.H. Levinger,

Puikiausi ėbatai, ėgeras darbas, pigi prekė.

1813 Beaver ave.

Allegheny,

Pa.

(19-27)

Aptieka H.J. Wiethorn

Sumanus sutaisytojas gyduoliu, ant kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kovą“.

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausį ir smagiausį alų iš Terre Haute Bravernios komp. Alus ėionai visuomet paties aukščiausio laipsnio, tas pats ir su vynu, šnapsu ir kitais gerimais. Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str., ALLEGHENY, Pa.
Abu telefonai. [17-42]

E.E. Locke.

Agulna sākrova vynu, šnapsu, alaus, ėiros ir porterio. Reikia žinot, kad mes visuomet duodam gerus ėgerimus. Todėl lietuviai nepralengkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kovą“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.
Long Distance Phone No. 12 - W. (17-42)

S.W. Davis.

Pienas, grietinė ir ledas. Viskas šviežia, ėgera ir pirkėjams patinkama.

1437 Adams Str., Allegheny, Pa. [20]

KULPOS HOTELIS.

Svečiai mėgsta užeit pas Wm. Kulpą, nes ėionai rinktinis vynas, degtinė, cigarai, pietūs, užkandžiai yra duodama. Lietuviai atsilankyskit.

214 REBECCA STR., ALLEGHENY, Pa. [17-20]

Slavonic & English Printing Co.

518 First Ave. Pittsburg, Pa.

Atlieka drukorišką darbą lietuviškoj ar kitokioj kalboj greitai, ėgerai ir pigiai. Pas mus dirba vakarais Bagoėius, kurs atlieks Jus darbą ir jam galit pa duot savo orderius. Atsiliepkit ypatingai ar raštu.

Louis Steitz

Didžiausia ėgerimų sākrova.

1129 PENNSYLVANIA AVE. ALLEGHENY, PA.

Nori grynos degtines, alaus ar vynu, eik ėia; jis duos ėgerai, nebrangiai ir vertai jusu pinigų, jeigu pasirodysi "Kovos" numerį su apgarsinimu. 23

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

M.H. Harris,

Didžiausia mėsos rinkla. Galima gaut visokios mėsos: šviežios, rūkytos; lietuviškų dešrų, sviesto, sūrių, lašinių.

1726 Beaver Ave., Cor. Washington.

ALLEGHENY, Pa. (19-23)

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimos mylimam sūnui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str. ALLEGHENY, PA. (14-39)

**Ant Akmenu
Railroad Laikrodėlis**

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai ėgerai rodo. Yra visur vartojamas ė geležinkelio tarnų, kaip ėgeriausiai laikantis; ėgarantuota ant 25 m.

Šį laikrodėlį pasiūsiame C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavėjijimu išėgzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresui \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencidgėlį su kompasu dyka.

EXCELSIOR WATCH CO.,
1036 Milwaukee ave. Chicago.

Revolucijos Paveikslas

«Prie liuosybės», didelis paveikslas, 22 ir 28 colių, perstato atsitikimą Lietuvoje 1905 m., kaip revoliucionieriai drasko maskolišką kanceliariją. Labai dailus paveikslas pilnuos dažuos, su žaliuojančiais laukais ir mėlynu dangum ir t. t. Tokio lietuviško paveikslas da niekur nėra. Reikalingi agentai. Prekė 1 dol. Adrisuokit:

Lithuanian Art Association,

Bx 133 Shenandoah, Pa.

„Kova“

Išleina kas pėtynčia. Prenumera į visas **„KOVA“** The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.

metams	\$ 2.00	So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmečiui	\$ 1.00	Subscription rates:
Apgarsinių prekė:		One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;		Six months \$ 1.00.
per metus 10.00		Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:

«**KOVA**», 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vienuolių lietuvių, kad mes apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanų, Skrybėlių ir Čevėrykų.

Didžiausia sąkrova overkočių ir siutų visokiame prekese

Naujausios pavasario ir vasarinės mados

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj

Prosinam vienus metus už **DYKĄ!**

L.Freedman & Son.

VIENA PREKE

Lietuviai, atminti adrisa

Kampas South ir 4-os.

Lietuvių Gydytojas

A.L. Graičūnas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatvės, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgadinint visokiems profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigus sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunat. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L. Graičūną, jis luos tau teisingą rodą **DYKAI** ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligal gydymas trauksis. Dr. A.L. Graičūnas nesuvaldojo nei vieno ligoonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligoonis išgydomas, ar ne; kurį apsilma išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už suželstus visada užstoja ir kompanijų agentai nenupėrka manėš. Suželsties prie darbo, karų, geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagėlbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriškas, motėriškas ir vaikų ligas. Valandos priėmimo ligoonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakate.

Telefonas 7399 Yards.

P. Y. OBIECUNAS.

12 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuota kaip

All Nations Deposit Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Suv. Valstijosė, čarteriuota, esanti po kontrole Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigus užsėdėjimui ir moka kevirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas dalis svieto. Padaro daviernastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apserėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėl suėdėjimo galit prisigst pačto Money Order'iu arba Expresso Co., o tuojuos bus išsiųstos bankavos knygutėš.

DOVANAI!

DOVANAI!

NAUJA LIETUVIŠKA

DAKTARIŠKA KNYGA

„VADOVAS IN SVEIKATA“

50.000 egz. vėl išleista šios knygos. Ji parašyta **D-ro Prof. COLLINS**, o vėliausias išleidimas, su daug pridėjimų plačiau išaiškinta — **visokios ligos ir kaip būt sveiku bei laimingu.** Pripildyta **DIREKTORIAUS COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTO.**

Apart kitų moksliskų, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų ir moterų lytišką susituokimą, ką nieks dar ikišiol teip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą“.

Tą knyga suvišum 200 lapų didžio, nors kaštoja 45c., bet kad apšvietimui liaudies išduota, tai kiekvienas, kuris atsus tik keletą stampų už prisuntimą, aptures per pačtą „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsigydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias. Skaitytojas šios knygos, nereikalaus pas pseudo—geradejus jieškot pagėlbos.

Jei esi nesveikas, pirmiau neg kreipsies pas kokį daktarą, kad neesandį ligą neįkalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk „VADOVĄ IN SVEIKATĄ“.

Teipat **COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTAS**, vyrų ir moterų visokias ligas išgydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai (lietuviškai) aprašyk ligą, kad liga bus išgydoma ir bus prisusti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebūtų, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaules

ADRESUOK:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

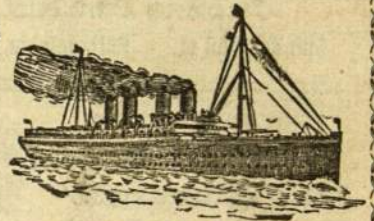
Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po p.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA angliszkos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be ast [byst] žvėris; eigt [eit] aštuoni; e y e [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokiniojo. 222 abrozėlišiai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Puslapių 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išimokinimo gražiai lietuviškai rašyt. be pagėlbos mokytojaus. 24 pa. 10c. Pinigus išst per „Money Order“ po adresu:

P.Mikolainis, Box 62

New York.